

STEUN DE VISSERS

6 juni 2022

De Nederlandse beroepsvissers verdienen de steun van de politiek in Nederland. In deze notitie staat waarom dat zo is. Wij roepen de Nederlandse politiek op om achter de beroepsvissers te gaan staan zodat nu en in de toekomst consumenten in Nederland en andere lidstaten van verse vis, schaal- en schelpdieren kunnen genieten die bijdragen aan hun welbevinden en gezondheid.

VISSERS VOEDEN MILJOENEN MENSEN

De Nederlandse beroepsvissers voeden dagelijks vele miljoenen monden. De kottervisserij en kleine zeevisserij brengen alleen al ieder jaar zo'n 80 miljoen kilogram vis, schaal- en schelpdieren aan de wal¹. Consumenten in Nederland en Europa kunnen daardoor elke dag weer genieten van producten van hoge kwaliteit zoals verse tong, schol, garnalen, tarbot en zeebaars, krab, mul, scheermessen, inktvis en Noorse kreeft. De Noordzee en aangrenzende wateren zijn zeer visrijk en deze natuurlijke bron wordt op duurzame wijze beheerd² waardoor ook toekomstige generaties ervan kunnen genieten. Vis is niet alleen lekker en veelzijdig, maar bevat van nature veel mineralen, eiwitten en gezonde vetzuren (Omega-3) die bijdragen aan de gezondheid van mensen³. De Nederlandse beroepsvissers voorzien dus met hun uitdagende werk in een belangrijke behoefte; het leveren van smakelijke en verantwoorde voeding. Daar zijn de vissers best trots op.

VISSERS HEBBEN VEEL UITDAGINGEN

De vissers hebben met veel uitdagingen te maken:

- Het werk op zee is zwaar zowel mentaal als fysiek. Je moet uit het juiste hout gesneden zijn om iedere dag weer de elementen te trotseren om aan het eind van de visreis met een ruim vol soorten vis terug te keren naar de haven.
- De vissers verliezen in rap tempo belangrijke visgrond aan andere activiteiten zoals windenergie en natuur. Met als gevolgen o.a. verdringing (meer vissers op minder visgebied) en extra stoomtijd.
- De Brexit heeft gezorgd voor een korting op belangrijke visquota zoals tong en kabeljauw.
- Vervuiling van de Westerschelde door bedrijven die met toestemming van de overheid jarenlang giftige PFAS-stoffen hebben geloosd en dat nog steeds doen waardoor de visserijproducten onverkoopbaar zijn zonder dat daar enige compensatie tegenover staat.
- En dan is er nog de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. Om die afhankelijkheid te verminderen zijn de vissers voortdurend op zoek naar alternatieven voor de huidige vismethoden en voortstuwing van hun schepen. De veel belovende pulsvisserij⁴ die de afgelopen decennia in Nederland en België is ontwikkeld om vooral brandstof te besparen (tot maar liefst 50%), is door Brussel niet op wetenschappelijke maar op emotionele gronden door een sterke antilobby verboden.
- De stikstofproblematiek heeft ook de vissers in de kustwateren bereikt. Om volgend jaar op garnalen te mogen vissen moeten de vissers kunnen aantonen dat ze vrijwel geen stikstof meer uitstoten die kan neerslaan in kwetsbare natuurgebieden aan land. Dit betekent onder andere het doen van grote investeringen in nieuwe motoren en katalysatoren die de emissie van stikstof sterk moeten

¹ <https://agrimatie.nl/PublicatiePage.aspx?subpubID=2526§orID=2862&themaID=2857&indicatorID=2881>

² De visbestanden in de Noordzee en aangrenzende wateren worden beheerd volgens het principe van *Maximum Sustainable Yield (MSY)*; robuuste visbestanden waarvan slechts een deel van de jaarlijkse natuurlijke aanwas van kan worden geoogst. Veel vissoorten dragen bovendien het blauwe *Marine Stewardship Council (MSC)* wat een extra garantie biedt dat de soort op verantwoorde wijze is geoogst.

³ <https://visbureau.nl/gezondheid>

⁴ Vistechniek die gebruik maakt van electro-magnetische stroompjes om de vis op te schrikken. <https://www.wur.nl/en/Dossiers/file/Pulse-fishing.htm>

terugdringen. Maar het betekent zeer waarschijnlijk ook een beperking van de ruimte waar gevestigd mag worden (visgrond).

- En dan is er nog de gasolieprijs die sinds het uitbreken van de oorlog in de Oekraïne naar recordhoogte is gestegen. Voor de meeste schepen geldt dat er rendabel kan worden gevestigd met een gasolieprijs tot € 0,50 per liter. De huidige gasolieprijs ligt op het dubbele daarvan, ruim boven de € 1,00 per liter. Het gevolg is dat er niet meer verdiend wordt en dat veel schepen noodgedwongen voor de kant liggen en de bemanning moet van boord op zoek naar ander werk⁵. De vishandel- en verwerking moet noodgedwongen overschakelen op alternatieve importvis en verliest daarmee een concurrentievoordeel die ze heeft met verse vis, schaal- en schelpdieren van Nederlandse vissers. Vissers in andere lidstaten zoals Frankrijk, België en Duitsland krijgen van hun overheid een compensatie voor de exorbitant hoge gasolieprijs. Omdat de Nederlandse vissers dat niet krijgen is er sprake van oneerlijke concurrentie.

Door de vele uitdagingen dreigt het perspectief voor vissers te verdwijnen. Is er nog wel toekomst voor mijn bedrijf en voor mijn kinderen in de visserij? Desondanks willen vissers niets liever dan naar zee gaan; vissen is hun passie, hun 'way of life'.

HET ROER MOET OM

Vissers moeten innoveren om perspectief te houden. De historisch hoge gasolieprijs legt heel pijnlijk bloot hoe afhankelijk de vissers zijn van fossiele brandstoffen en hoe kwetsbaar hun bedrijf daarmee is. Er kan niet meer worden verdiend en de maatschappij eist dat er schoon (zonder schade) wordt geproduceerd. Het roer moet om; dat is wel duidelijk. Vissers moeten het fossiele brandstofverbruik fors omlaag brengen en investeren in de ontwikkeling van emissiearme vissersschepen.

STEUN DE VISSERS

Om die omslag mogelijk te maken is steun van de Nederlandse overheid echt noodzakelijk. Op de korte termijn is dat mogelijk door een *de-minimis* steunmaatregel in te stellen voor vissers zodat ze -net als hun buitenlandse collega's- weer naar zee kunnen gaan en de markt kunnen voorzien van verse vis, schaal- en schelpdieren. De Europese Commissie heeft speciaal vanwege de brandstofprijscrisis de ruimte voor staatsteun (*de-minimis*) verruimd voor lidstaten om hun visserijbedrijven te kunnen helpen. Het stelt Nederland in staat om tot een bedrag van € 65.000,- per visserijbedrijf⁶ te ondersteunen zodat ze, weliswaar met verlies, toch operationeel kunnen blijven. Het is een overbrugging tot het moment dat de door het ministerie van LNV toegezegde stilligeregeling en saneringsregeling van kracht worden dit najaar. De financiële middelen zijn reeds beschikbaar uit onder andere het *Brexit Adjustment Reserve (BAR)*, het Noordzee-overleg en het Europees Maritiem en Visserijfonds (EFMZV). Op de lange termijn is er steun nodig om innovatie de ruimte te geven. Dat kan in de vorm van innovatie- en investeringsregelingen al dan niet met steun van de Europese Unie (subsidie). Maar ook door te zorgen voor steun van andere lidstaten bij de introductie van nieuwe vistechnieken. Het debacle van de pulstechniek staat ons allen nog vers in het geheugen.

OPROEP

Wij roepen u allen, volksvertegenwoordigers van Nederland, op om de beroepsvissers te steunen. Stem voor het instellen van een *de-minimis steunmaatregel* voor de korte termijn en ruimte voor innovatie voor de lange termijn. Hartelijk dank namens de Nederlandse visserijketen, vertegenwoordigd door: De Coöperatieve Visserij Organisatie (CVO), Het Nationaal Overleg Visafslagen (NOVA) en de Visfederatie (vishandel en -verwerking).

⁵ De bemanning bestaat voor het merendeel uit zelfstandigen (maatschap vissers). Geen besomming betekent geen inkomen.

⁶ Staatsteun: Commissie heeft een tijdelijk crisiskader aangenomen ter ondersteuning van de economie in de context van de Russische invasie van Oekraïne. d.d. 23.3.2022. Tijdelijk kan € 35.000,- per visserijonderneming aan staatsteun worden toegekend bovenop de € 30.000,- conform de VERORDENING (EU) Nr. 717/2014.